XXVI. évfolyam. Csáktornya, 1909. október 24-én. 43. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 50 fillér.

Felelős szerkesztő: ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos: STRAUSZ SÁNDOR.

A muraközi borok.

Irta: Kozma Imre.

Most, midőn a muraközi szüretek bő termése eladásra kerül, ujra kell foglakoznunk e tárggyal. Mind a borfogyasztó közönség, mind pedig a borászati szakemberek a legnagyobb elismeréssel vannak a muraközi bor minősége iránt. Mi muraköziek, kik ismerjük a saját borainkat, élvezzük is, de sajnos, ennél tovább nem megyünk. Az Isten megáldott bennünket kitünő, szőlőtermelésre alkalmas talajjal; néhány ügybuzgó ember jóvoltából a filloxera és peronoszpora pusztitásai után meghonosodtak nálunk a jobbnál-jobb szőlőfajták — és mégis gyalázatos olcsó árban kell elpocsékolni a termést.

Minden komolyan gondolkozó, a nép sorát szivén viselő embert elszomorit az a tény, hogy a jóságáról ismert muraközi borokat oly nevetséges olcsó áron kótya-vetyélik, hogy a termelők alig adják el többért borukat, mint ahogy a korcsmáros eladja az ő savanyu vizét.

A néhány évtizeddel ezelőtt beállott filloxera pusztitás után népünk elszegényedett; mert hiszen Felsőmuraköz lakóinak kizárólagos kenyérkeresete mindenkor a szőlőmivelés volt. Már most e szerencsétlenség után népünk nagy nehezen talpraállott, szorgalmasan munkálkodott. Végre elérkezett az idő, hogy a sok évi veszteségért népünk kárpótolva legyen, hogy a csapás után kifejtett szorgalmáért jutalmát elvegye, most sokkal olcsóbban kell eladnia a bort, mint régente, holott a minőség ugyanaz, sőt jobb mint volt valamikor. Aki az országban szerteszét figyelemmel kiséri a borárakat, azt fogja látni, hogy Magyarország belsejében a borárak tetemesen emelkedtek. E jelenség abban leli magyarázatát, hogy sok szőlőtermövidéken egyáltalán nem szüreteltek, mert a jég és egyéb elemi csapások tönkre tették a termést. Az ausztriai szüretek meg kritikán aluli borminőséget produkálnak. Már most, ha ezen helyzetet összehasonlitjuk a miénkkel, azt kellene hinnünk, hogy a mi boraink jó áron fognak elkelni. Mert hiszen nekünk jobb minőségű boraink vannak, mint másutt és több mennyiség is. Hol vannak a mi boraink p. o. a homoki szőlők fölött? Ha azok elkelnek literenkint huszonnégy fillérjével, az idei átlagos borárak mellett, akkor a miénknek is sokkal többnek kell lenni. Az lenne a természetes helyzet, hogy a mi boraink — az idei országos termés fölött állván — jobb áron keljenek el, mint az ország többi borai. És mégis. A mi husz fokos borunk sokkal olcsóbban kel el, mint más vidékek öt—hat fokos borai.

Már most az a kérdés merül fel, vajjon miért van ez? E körülmény sajnálatosan bizonyitja, hogy az osztráknak mily nagy mértékben vagyunk gazdaságilag alárendelve. A luttenbergi borkereskedők kihasználva a többé-kevésbé kedvező földrajzi fekvést, közelségüket, állandó vevőink voltak. Borainkat azonban tovább adták, de nem mint muraközit, hanem mint luttenbergit hozták forgalomba. Igy történt azután az, hogy Ausztriában kitűnő hirnévnek örvendenek a luttenbergi borok, melyek azonban az utolsó cseppig muraköziek. De ez a luttenbergieknek érdekük. Ha valaki Ausztriában a mi borainkat akarja vásárolni, csak Luttenbergbe megy. Luttenberg megkerülésével mi Ausztriában nem értékesithetjük borainkat, mert nincs hirnevünk. Igy mi eddig kénytelenek voltunk e stájer városkán keresztül áruba bocsájtani borainkat.

De e körülmény mindaddig, mig a méltányosság megvolt a mi vevőinkben, nem volt nagy baj, mert átlagos áron mindig eladtuk. Igaz, hogy a luttenbergi kereskedők mirajtunk mindig sokat njertek, de azért minket is engedtek élni.

Az idén azután másként tettek. Mivel minden osztrák borvevő hozzánk csak luttenbergi közvetitéssel jön, ők, miután maguk lenyomták nevetséges olcsóra az árt, minden borvásárlót rabeszéltek, hogy ezen az áron vegyék borainkat. Ők nem veszik tekintetbe az országos átlagos árt, mivel kizárólag ők magnk a mi vevőink, ezuttal ők diktálják a borárakat. Igy történt meg azután az a hallatlan eset, hogy a mi jó bortermő vidékünk leszorult a borpiacról és ugy kell eladnunk borainkat, ahogy kérik. Boraink minőségére való tekintettel az ár nincs arányban más vidék boráraival. Ennek a méltánytalan állapotnak pedig csakis a mi szegény népünk vallja kárát.

Bizony sajnálatos állapot! Nekünk ezt tovább türni nem szabad. Ha most nem tesznek szőlősgazdáink ez ellen, a jövőben még jobban kizsákmányolnak az osztrákok bennünket és népünket a tönk szélére juttatják. Régente a filloxéra pusztitása, a gyenge termések nyomorgatták népünket. Most meg lenne termés, de nem lehet értékesiteni. Ha ez igy megy, népünk egészen elveszti kedvét és leteszi a kapát, hogy más kenyérkereset hiányában Amerikába menjen.

Ezt bevárnunk nem szabad. Valamit tennünk kell. Fel kell szabaditani Muraközt a stajer gyámság alól Csináljunk mi magunk hirnevet, árt, piacot a muraközi bornak! Tömörüljenek bortermelők érdekeik szolgálatában.

A mi piacunk Magyarországon természetes kezdetben nem lenne más, mint a mi legközelebbi szomszédságunk, Zala belső része. Megyénk közönsége, sajnos, eddig nem pártolta a muraközi borokat; mert nagy keletnek örvend a balatonmelléki és pogányvári bor. De én azt hiszem, ha mi megcsinálnánk a muraközi borok jó hirét, belső Zalában ujsághirdetések és egyéb reklamirozás folytán, a muraközi borokat a minőséghez méltó áron ép igy el lehetne adni, mint ahogy értékesitik a termelők a balatonmelléki borokat.

Ha néhány próbát csinálunk — melyek tekintettel a borunk kitünő minőségét feltétlen sikerülni fognak — nem lennének a muraközi bortermelők igy kiszolgáltatva a stájer borkereskedők önkényének, hanem árán kelne el borunk.

Ha a termelők e célra tömörülnének és ezt az eredményt el is érnék, ugy a nép bizonyára hálás lenne jótevői iránt.

— **Kisorolt esküdtek.** A mult héten kisorolták a nagykanizsai törvényszék esküdtbiráit, kik a jövő hóban megtartandó esküdtszéki tárgyalásokon részt fognak venni. A Csesznák Miklós törvényszéki h. elnök vezetése mellett a sorsolási urnából, melyben a törvényszék összes esküdtbiró kötelezettjeinek nevei együtt voltak, Muraköz területéről a következőket huzták ki: Mózes Bernat kereskedőt Csáktornyáról, báró Knezevich Viktor földbirtokost Stridóvárról s Herman János vendéglőst Perlakról. Mind a három mint rendes esküdtbiró fog szerepelni a tárgyalásokon. Összesen öt bünügy kerül sorra a novemberi tárgyalások alkalmával. November 8-án Kolompár Jóska bakónaki cigány gyilkossági büntényét tárgyalják, ki édesanyjával Lakatos Vörös Gyurát gyilkolta meg f. é. január 20-án a kiskanizsai cigánytanyán — November 9-én Horvatics Jánosné légrádi gazdaember felesége, Feletár Zsófi, áll az esküdtbirók elé, ki f. é. május 19-én tiltott viszonyból megszületett gyermekét meglojtotta s elásta. — November 10-én Fáró Márton balatongyöröki lakos fölött itélkezik a biróság, kit gyujtogással s szándékos emberölés kisérletével vádol meg a kir. ügyész. — November 11-én Simon Gyula 49 éves komárvárosi munkás számol be a biróság előtt, miért ölte meg a vele vadházasságban élt kedvesét, Lengyel Marit, ez évi junius 18-án a Kiskomárom mellett elterülő u. n. Bikaréten? — Az esküdtszéki ülésszak utolsó napján a 61 éves öreg gonoszlevőt, Zsibrik Jánost, vádolja meg a kir. ügyész, aki egy másik álarcos társával — kit nem sikerült elfogni — Gerencsér József orosztonybaksaházai aranyhegyi házában f. é. január 19-én este 6 órakor kirabolt.

KÜLÖNFELÉK.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXVI-ik évfolyam IV-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megujitani, a kik pedig előfizetési dijjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni szivesked-jenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Baán Margit okl. kisdedóvónőt a drávaegyházi kisdedovodához áll. kisdedóvónővé nevezte ki.

— **Hivatal vizsgálat.** Forman László nagykanizsai csendőrszakaszparancsnok a helybeli csendőrőrs és járásparancsnokság megszemlélése végett f. hó 19. és 20-án Csáktornyán tartózkodott.

— **Kinevezések a postán.** A király a kereskedelemügyi m. kir. min. előterjesztésére Gönc Árpád posta- és távirdatanácsost posta és távirdafőtanácsossá kinevezte s Opris Péter posta- és távirda főigazgató cimmel felruházott pécsi posta és távirdaigazgatónak jelenlegi illetményeihez évi 2000 K. személyi pótlékot engedélyezett.

— **Eljegyzés.** Strasser Nelly kisasszonyt Letenyéről eljegyezte Heinrich Oszkár csáktornyai posta és távirda ellenőr.

— **Nevelői megbizás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a helybeli áll. tanitóképző-intézetnél a nevelői teendők ellátásával Budaváry László és Sperlea János okl. tanitókat bizta meg.

— **Kórházi adományok.** A csáktornyai kórházalap javára ujabban a következő muraközi községek adakoztak: Drávafüred 50 K, Ligetvár 30 K, Henisfalva 20 K, Drávasiklós 10 K-t. Az értesitést lelkes sorok kiséretében kapluk, melyek szerint az adományok megszavazása azért történt, mert a csáktornyai kórház létesitése első sorban magyar állami szempontból nagyon fontos, mert betegeink legnagyobb része a horvátországi kórházakat keresi fel.

— **Bábaügy.** Drávasiklós község egy bábakörbe volt beosztva Alsómihályfalvával, ez utóbbi község volt a székhely. Tekintve, hogy a két község más-más plébániához tartozik, Drávasiklós a ligetvári bábakörbe kérte az elcsatolását. Ezt a törvényhatóság megtagadta. Drávasiklós erre azt kérte, hogy maga tarthasson szülésznőt, de a törvényhatóság ezt is megtagadta. Felebbezés folytán azonban a belügyminiszter, a község felebbezésének helytadva, megengedte a külön bábatartást.

— **Pályázat irnoki állásra.** A csáktornyai uradalomban két gazdasági irnoki állás üresedésbe jött. Az egyik állás csak egy évre töltetik be.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Ember Mária drávaegyházi óvónőt az illonci állami ovodához eddigi minőségében áthelyezte.

— **Idegenben elfogott zalaujvári cigánytolvaj.** A mi zalaujvári cigányaink nem csak a csáktornyai rendőrségnek s a járás csendőrségének adnak a beavatkozásra sűrün alkalmat, hanem a közel-távoli vidéket is foglaltoztatják. Őnekik szük Macedonia, tágabb teret keresnek az érvényesülésre. Igy a mult heti nagykanizsai hetivásáron is hurokra került Novákovics Györgyné szül. Mrazovics Anna zalaujvári cigányasszony, mert, mint vásári zsebtolvaj, egy nagykanizsai uri asszony pénztárcáját ellopta. Az uriasszony feljelentésére ép abban a pillanatban csipték el, amikor egy másik urnő zsebében kotoraszott. Miután a zsebtolvajnál csak két meglehetős üres erszényt találtak, azt hiszik, hogy a cigányasszonynak cinkosa is van, akinél a többi lopott erszény és ékszer van. Novákovicsné azért ülötte fel tanyáját Nagykanizsán, mert férje mint 48-as póltartalékos ez idő szérint Nagykanizsán tartózkodik.

— **Uj iparvállalat Nagykanizsán.** Sótonyi István ungvármegyei gazdasági alkalmazott Nagykanizsa várossal tárgyalásokat kezdett meg arra nézve, hogy az egész városból kihordott ürüléket és utcai szemetet ipari célokra felhasználhassa. Az élelmes vállalkozó az utcai szemét és erdő lehulló lombozatával összekevert szagtalanitott ürülékből mütrágyát akar készitení. A vállalat nemcsak gazdasági, de főleg közegészségügyi szempontból bir nagy fontossággal.

— **A déli vasút uj tarifája.** Már megemlékeztünk arról, hogy a déli vasut vonalain felemelt tarifát akar behozni, melyet már január 1-én életbe akart léptetni. Ennek azonban akadálya vannak, mert Kossuth Ferenc ker. minister nem akar ideiglenes hivatalos helyzetében a déli vasut vezérigazgatóságával oly nagyfontosságu ügyben tárgyalni, mely esetleg a jövő kormány kezeit is megkötné. Igy tehát a déli vasut aligha emelheti tarifáját ujévre, mert ennek egyik előföltétele, hogy a felemelt áru tarifáját már november 15-én publikálja. Erre azonban nincs egész kilátás, miután a tárgyalások arra nem igen lesznek befejezhetők.

— **Föltételes megálló** — nem Csáktornyán, hanem Lelenceistvándon az ukkbalatonszentgyörgyi vasut mentén. Boldog Istvánd, melynek kivánságát az államvasutak ez igénytelen vicinálisa oly nagylelküen teljesiti. Bezzeg nálunk másként van. Mi nem az államvasutnál kopogtatunk, hanem a délinél, mely nem éri be az egyszerü vároteremmel kibővitett őrházzal, mint Istvándon az ukki, hanem mindjárt egy egész pályaudvart követel, melyből azután a leendő személyi pályaudvar bontakoznék ki a város költségén. Jó volna bizony a megállóhely kérdését egy kissé élénkebben bolygatni Dülőre kell juttatni az ügyet, mely mindnyájunk fontos érdeke. Ha a déli vasut erre nem kapható, akkor legalább a Csáktornyaukki vonalon álljon meg a város végén a vonat. Ajánljuk megtekintésre a Kurakószörcsöki állomást, mely mint feltételes megállóhely az igényeket a legpompásabban kielégiti!

— **Tanárok gyülése.** Az országos polgári iskolai egyesület zalamegyei köre rendes évi közgyülését holnap délelőtt 10 órakor tartja meg Sümegen, a polgári leányiskola rajztermében. Tárgysorozat: A gyülés megnyitása és az elnök jelentései. A IV. köri közgyülésen felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesitése. A polgári iskola és az elemi oktatás: értekezés; előadja Földes Miklós nagykanizsai polg. isk. tanár. Titkári jelentés. Pénztárnoki jelentés. Számvizsgáló bizottság kiküldetése a számadás megvizsgálása céljából. A jövő évi közgyülés helyének és idejének megállapitása. Inditványok előterjesztése és tárgyalása. A közgyülés berekesztése. A közgyülés után társasebéd lesz.

— **Anyakönyvvezető asszonyi köntösben.** Ha egyik megyei laptársunk komolynak látszó hire nem tréfa, vagy tévedés, akkor zalavármegyei Hévizszentandráson a párakat ezentul asszony fogja összeadni, illetőleg a törvény nevében polgárilag megekedni. A kinevezési hír szerint Zalavármegye főispánja Hévvizszentandrásra Kovács Mariska férj. Vajda Ákosnét nevezte ki anyakönyvvezetőnek teljes hatáskörrel.

— **Balatonfüred látogatottsága.** Balatonfüreden a f. é. idény alatt 2478 állandó és 3235 átutazó, tehát összesen 5713 vendég fordult meg.

Jóska footballja.

— Humoreszk. —

Szerény, de rendezetlen polgári viszonyok között élünk. Kedves nőm, ki a szépesengésü Amanda névre hallgatna, ha egyáltalán hallgatásra képes lenne, egyetlen vágya az, hogy Csokrosékat lefőzze. Igaz ugyan, hogy a befőzés müvészetének gyakorlása eredményesebb volna, de hát az ember gyakran nemcsak szemet, de tyukszemet is huny, ha a család dicsősége forog kockán. És pedig milyen kockán!

Hogy kockája kismiska ehhez képest, egy m. kir. telekkönyvvezető nem packáztathat magával egy közönséges dohányjövedéki tiszttől?!

Nevetséges! Bambáék és Csokrosék! Abszurdum!

Természetes, hogy eddig mi voltunk a győztesek. Ha Csokrosné kalapját egy kis ibolya csokor diszitette, másnap feleségem kalapján hazánk teljes flórája pompázott, a konyha kerti növények kivételével. Ha Csokrosné kettős ikrekkel kedveskedik az urának, Amandám minden bizonnyal hármas ikrekkel lep meg.

Szerencsénk, hogy Csokrosék még nem ettek cethalat, mert akkor nekünk bizonyára sulyos gondot okozott volna, hogy honnan rántsunk mi egy bálnát ki?!

Denikve a versenyben mindeddig mi kerültünk ki győztesekként. Képzeljék el azonban a megdöbbenés azon moraját, mely rajtam és kedves nőmön keresztül futott, midőn Jóska fiam azzal a hirrel rontott be:

Mama, papa, a Csokros Károlynak egy footballja van. Hallatlan! Egy közönséges dohányjövedéki tiszt ekkora pazarlást merjen véghez vinni, annélkül, hogy azonnal megrovancsolnák, — jelentettem ki felháborodva, mire Amanda, ki valami szibériai ólombányát sejtett a rovancsolás alatt, azt mondja:

Mit őt?! Az egész családját meg kellene rovancsolni! Rettenetes!...

Épen kapóra jött Jóska nevenapja, hogy jogcimünk legyen egy rugólabda beszerzésére. — (Hogy mért rugólabda, mikor sem rugóra nem jár, sem senkit meg nem rug, annak a jó Isten a megmondhatója.)

Találtam is egy gyönyörü jól kifejtett gyönyörü példányt, melyet otthon becses családom diadalorditása közben kezdtem felfujni.

Lélegzetem háromszor is megszakadt és mikor negyedszer csomóztam össze a szakadt szuflát, érte el a labda bájos gömbölyüségét.

Hogy fognak Csokrosék pukkadni, mondta örömittasan Amandám, midőn a lapdát ebédutánig óvatosan a szekrényre helyezte.

Ebédnél már valóságos football láz ütött ki, Jóska nem elégelvén meg gombócai számát, ugy fejezte ki ujrázás iránti óhaját, hogy szeretne még néhány — goalt — a kapuba röpiteni, mire nőm igen sikerült — hands-sel bizonyitotta be, hogy ügyes csatárral szemben a zápfogak nem örvendezhetnek rendületlen és rendithetetlen társadalmi állásnak.

Erre jómagam kapuvédnek csaptam fel, mire Amanda tányérja erős »fals«-sal a kályhának repült.

A sikerült próbamatshot Jóska azon erélyes óhaja szakitotta meg, hogy szeretne már a lapdával játszani. Azon figyelmeztetéssel, hogy csak az előszobában szabad vele rugdalódznia, kiszolgáltattuk neki a névnapi ajándékot, mire ő kivonult, nyitva hagyva maga mögött a szoba ajtaját.

Egy hatalmasat rugva a lapdára, ez rövid két perc alatt a következő utat tettte meg: Levervén az előszoba faláról a kanárit, — ki mint néhai nagybátyám után maradt örökség, már tiszteletre méltó agastyán lehetett, — a szoba küszöbére pattant, innen egyenesen az orrom hegyére, azután ledöntötte az aranyhalas csészét, neki ment a teás szerviznek, beütötte az óra üveget, levert két befőttes flaskót, — mig végre nőm egy merész fogással kézrekeritette és szétpukkadt...

Nem a nőm, óh nem, hanem az öt forintos gumilapda!

Parókám minden hajaszála égnek állott, ekkora pusztulás láttára, mig Jóska flegmatikusan kijelentette, hogy nem baj, hiszen a Csokor Karcsi lapdája ugy sem volt az övé, csak kölcsön kapta az iskolában a Pufók Gyuritól.

Nohát érdemes volt ezért konkurálni?!

Szilágyi Ferenc.

— **Vasutas gyülés.** A magyar szent korona országai vasutas szövntségének nagykanizsai kerülete november 7-én este 6 órakor Nagykanizsán választmányi gyülést tart.

— **Kérelem Zalavármegye hölgyeihez.** Annak idejében nagyszámu gyüjtüiveket küldött ki a Csány szobor-bizottság Zalavármegye nemes hölgyeihez, hogy saját és gyüjtendő adományokat küldjenek be. A kiküldött ivek számához mérten kevés iv érkezett vissza. Tisztelettel fölkéri most a bizottság az illető nemesszivü és hazafias hölgyeket, akik még nem küldötték vissza az iveket, sziveskedjenek az őszi hónapokban bármily csekély összeggel is beküldeni az iveket Zalaegerszegre a Csány szobor-bizottságnak cimezve.

— **A Déli Vasut tarifa-emelése.** Szterényi József államtitkár a mult héten tanácskozott az osztrák vasuti miniszterium osztályfőnökével, lovag Schonkával és a délivasut elnökével, Chumecky bárovla, aki Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél is hosszabb látogatást tett. A tanácskozáson a Déli Vasut tervbe vett tarifa-emelését beszélték meg. A véleménykülömbség abban nyilvánul, hogy Magyarországra vonatkozólag egy egységes, Ausztriára nézve pedig szétválasztott tarifát akarnak életbe léptetni. Ma még nem történt megegyezés, de kilátás van arra, hogy a két kormány kompromisszumra lép a Déli Vasut tarifa-ügyében.

— **Ménvizsgálat.** November 13-án d. u. fél két órakor magánménvizsgálat lesz a Zrinyi-szálló udvarán.

— **Tűz.** Egy vigyázatlan asszony jóvoltából tűz pusztitott e hó 18-án Muraszerdahelyen, mely szerencsére csak az asszony urának Tersztenyák Mihálynak zsuppal fedett házát emésztette el. A tűz este 11 órakor támadt és pedig kenyérsütésből kifolyólag, attól a néhány szikrától, mely a sütő tüzéből felpattant a ház zsupos födelére. A tűz lokalizálása a csendőrségnek s a lakosság odaadó segitségének köszönhető, kik a tűznek rövidesen határt szabtak. A kár 430 K-ra rug s annál nagyobb a szegény ember szerencsétlensége, mert házát tűz ellen nem biztositotta.

— **Az érettségi vizsgálatok megszüntetése.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek egyik igen fontos elhatározása az, amely a felső kereskedelmi iskolák érettségi vizsgálatainak eltörlésére vonatkozik. A közoktatásügyi miniszter Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel egyetértően kimondotta, hogy a felsőkereskedelmi iskolák három éves tantolyamát négyévesre változtatja, de egyszersmind megszünteti ezekben az iskolákban az érettségi vizsgálatot.

— **Iskolaavatás.** A sümegi áll. elemi népiskola a vett meghivó szerint uj épületet kap. Az épület felavatása ma történik. Az ünnepélyt megelőzőleg szent mise után a felavató ünnepen Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő is jelen lesz. Az ünnepély gazdag programm mellett folyik le, mely után a kaszinó nagytermében társasebéd következik.

— **Magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték.** Mint már ismeretes, a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték már a lefolyt 24. sorsjáteknál az eddig kibocsájtott 125,000 drb sorsjegy számát 15,000 sorsjegygyel csökkentette. Ezzen csökkentés által a főelárúsitók gyakran nem voltak abban a helyzetben, hogy a — különösen külföldről — későn beérkező megrendeléseket teljesitsék, miután a sorsjegyek közvetlenül az első osztály húzása előtt már kivoltak árúsitva. A most kezdődő 25. sorsjáteknál ismét csak 110,000 drb. sorsjegy kerül elárúsitásra. A sorsjegyek ára és a nyereménytervezet is ugyanaz marad, mint a lefolyt 24. sorsjáteknál, miáltal minden sorsjegy nyerési esélye a 600,000 400,000, 200,000, 100,000 koronás stb. főnyereményekre 12½%-al kedvezőbb, mint az előző sorsjátékoknál, a melyeknél még 125,000 sorsjegy került elárúsitásra.

— **A kivándorlás tultengése.** A kivándorlás az utóbbi időben ismét nagyon lábra kapott Amerika felé, ugy hogy a csáktornyai határrendőrségi kirendeltségnél egy rendőrtiszt nem képes a teendők halmaza miatt a temérdek sok dolgot elvégezni s ezért a tiszti létszámot Csáktornyán egy segedfogalmazóval szaporitják. Ezen a héten hét kivándorlót tartóztattak le. A gyanafalvai határrendőrség, mely szintén a csáktornyai kirendeltséghez tartozik, ugyancsak akcióban van. Legutóbb két sikkasztót tartóztatlak ott le, akik Budapestről voltak szökőfélben. Már a sikkasztás napján kerültek hurokra.

— **Amikor a must forr.** Nem hiába veszedelmes a frissen szüretelt must, veszedelmesek lesznek egymással szemben, néha a legjobb barátok is, ha az ital édes ereje a fejökbe száll. Igy járt Vugrinec József drávavásárhelyi kovácsmester is, amikor mult vasárnap Zaplatics Márk 28 éves ugyanodavaló pékmestert megszurkálta — mert sokat talált a hegy édes levéből magába szedni. A jó barátokból ellenségek lettek, mert Zaplatics feljelentette Vugrinecet s igy a járásbiróságnak lesz a feladata, hogy a volt jóbarátokat vagy egymással kibékitse vagy Vugrinecet elitélje, mert könnyü természetü testi sértést követett el Zaplaticson.

— **Vásárok Perlakon** az 1910 évben. Országos állatvásárok: február 8-án, május 17-én, julius 26-án, oktober 25-én.

— **Háziipari szövetkezet.** A földmivelésügyi miniszterium Muraköz lakosságának téli foglalkoztatása és anyagi jólétének emelése érdekében háziipari szövetkezeteket óhajt létesiteni. E nemes törekvésének megvalósitása céljából f. hó 22-én egy bizottság szállt ki Muravidre. A bizottság tagjai Keller Gyula miniszteri megbizott, Kovács Ödön az orsz. Központi Hitelszövetkezet osztályvezetője, Sárközy Viktor gazd. egyesületi titkár és Szenteh Dezső gazdasági szaktanár voltak. Hosszasan folytatott eszmecsere után arra a megállapodásra jutott a bizottság, hogy Muraköz több községében szövetkezetett alakit, s a szövetkezet tagjai által készitett kosarakat Kovács Márton a muravidi háziipari telep tulajdonosa veszi át és értékesiti Ha földmüvelésügyi miniszterium nemes törekvése megvalósulhat, ugy Muraköz lakossága állandó hetikeresethez jut. A mi igen üdvös és kivánatos benne. E helyen is felkérjük a községek vezetőit, hogy a miniszteriumot törekvéseiben támogassák.

— **A földmivelésügyi magyar királyi Miniszterium** megbizásából a Fenyőháza és Rankfüred, állami kezelésben lévő szállodákat a budapesti asztalosok butorcsarnok Szövetkezete rendezte be, praktikus sima angol, modern butorokkal, bebizonyitva ezzel versenyképességük és megbizásukat. — Ajánljuk t. olvasóinknak eme bizalmat érdemlő Szövetkezet készitményeinek megtekintését és pártolását. Közelebbi adatokat mai számunkban megjelenő hirdetésünk nyujt.

— **Gőzmalom Alsólendván.** Alsólendva, ez az ambiciózus magyar városka erősen törtet előre. Külsejére szépül, anyagilag meg felvirágzik. Nemcsak esernyőgyára s téglagyára van, de ujabban azonban fáradoznak, hogy Alsólendva gőzmalmot is kapjon. Ez eszmével Eppinger Samu téglagyáros foglalkozik, akinek vállalkozása már befejezéséhez közeledik, mert a bevégzett épitési munkálatok után már csak a berendezés van hátra. A gőzmalmot 1—2 hét után már átadják rendeltetésének.

— **A fák, rózsák, cserjék- és összes fanemü csemeték ültetése** ősszel. Sokszor csodálatos, hogy az ember mily szivósan ragaszkodik hagyományaihoz és szokásaihoz s ismételt felvilágositások és tárgyilagos oktatások dacára mily nehezen szakit azokkal s barátkozik meg ujitásokkal. Ezt az esetet különösen a fák, rózsák, cserjék stb. ültetésénél konstatálhatjuk. Még mindig tulsok ültettetik tavasszal! Mennyi jóakarat, mennyi lelkesedéssel megkezdett kertészeti tevékenység jut ezáltal zátonyra! Ha a természet ősszel pihenőre tér s vele a fák és cserjék a nedvkeringést beszüntetik, ha a növények lombot hullatnak s a bekövetkezendő hosszu téli alvásra előkészületeket téve a növéssel és hajtással felhagynak, már a kezdő kertészkedő is megértheti, hogy a pihenés ezen állapotában az ültetést és átültetést összehasonlithatatlanul nagyobb eredmények kisérik, mintha ezt tavasszal végeznők. A nedvkeringés már januárban indul meg, a nap melege már akkor ingerli megujuló életműködésre a rügyeket és gyökereket; nagyfontosságu tehát az ültetést ősszel végeztetni, hogy a fa, cserje vagy rózsa a következendő kihajtást zavartalan pihenésben előkészithessék. Ha az ültetést tavaszra hagyjuk, a mikor már minden hajt vagy rügyez, akkor szükségszerüleg a nedvkeringés hatalmas visszaszoritása következik be, a hajtás megzavartatik, az életműködés hosszabb időre megköltetik, ez által pedig erőszakkal gyengitjük a növény életképességét. Viszont ősszel a fa, cserje vagy rózsa teljesen pihenő állapotban jő uj rendeltetési helyére, az őszi és téli nedvesség kellőleg lehat a frissen felásott talajba, a növény gyökereivel ennek következtében leülepedik s mihelyt a januárban mindinkább magasabbra törekvő nap melege a növény életben észrevehetővé válik, a már ősszel ültetett fák és cserjék rügyei megdagadnak, életműködésüket ujból akadálytalanul kifejthetik. A tavasz ébredésével az ősszel ültetett fák friss zöld lomdiszt mutatnak, a tavasszal ültetettek ellenben sokszor május végéig sinylődnek s csak lassan és fokozatosan lábbadnak. Mühle Árpád az ismert temesvári faiskola tulajdonos kiterjedt vevőkörét évek hosszu sora óta fankadatlanul serkenti az őszi ültetésre s a kertbarátok érdekében ismételten fáradozik az őszi ültetés előnyeinek ismertetésében, azon általánosan ismert és méltányolt sikerek, melyek a temesvári-faiskolából származó fákkal, rózsákkal stb.-vel elérettek, oroszlánrészen az őszi ültetésnek tulajdonitandók. Reynolds Hole, a világhirü angol rózsatenyésztő, más szaktekintélyekkel ellentétben, kik a fa- és rózsa ültetésről egész köteteket irtak, mint a faültetés alpháját és omegáját csak e két latba eső szót: »Ültesetek novemberben« hirdette barátainak. E bölcs mondat lapidáris rövidségében főfeltétele a fiatal ültetvények egészséges és erőteljes növekedésének.

Szerkesztői üzenetek.

H. N. Lv. A tudósitásokat köszönjük. Igen lekötelez a figyelemmel, mellyel kéréseinket honorálja. Egy lépés terveink megvalósításához.

N. J. Mk. Köszönjük sorait. Örülünk, hogy intenciónkat méltányolja; mert reményeink csakis igy teljesülhetnek.

K. J. Sv. A cikkeket szivesen vettük. Az egyik — láthatja — már meg is jelent. Versére is rákerül a sor — eddig sem azért pihentettük, mintha a mértéket nem ütötte volna meg.

H. J. Vp. Az érdekes cikkeket örömmel közöljük, mint minden eddigi sorait, melyeket eredeti felfogásuknál fogva közönségünk szivesen olvas. Az egyik a jövő héten már napvilágot is lát. Privát ügyében is készséggel eljárok. Nemsokára kezei között lesznek a kért dolgok — az egyik kivételével, melyért csakugyan mindent tüvé kell tennem, hogy előkeritsem.

XXVI. Csáktornya, 1909. oktobra 24-ga. Broj 43.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeči družtveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini brcji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik: ZRÍNYI KÁROLY. | Suradnici: BEZENHOFER MIHÁLY I PATAKI VIKTOR. | Izdatelj i vlastnik STRAUSZ SÁNDOR.

Domovina.

Ljubi dok si živ svoju domovinu! Veli pjesnik — jer samo onda budeš istina vreden i zadovolen.

Ali žalostno je, — ima med našim narodu čuda takvih, koji nikaj nedaju za svoju dragu Domovinu, nego kak priliku vidiju otideju u tudji orsag ili črez silno morju u dudju zemlu, nepomislić na ono žalost i teškoću, koja ga več na putu a još bole u tudjem mestu čeka. Jesu, koje neboli srce kad ostaviju svoj stan, svoju obitelj s kojom su več dugše vreme zadovolnu i z lubavjom živeli.

Koliko žalosti se zaživa žena i deca, kad njihovo neverni otec ide u tudjú mestu, da si tam nekaj spravi. Oglednimo se samo. malo okolo. Kak lepo more živeti on otec koj svojega maloga gruntiča vredu obdeluje i svojoj obitelji preskrbi sve, kaj joj je potrebno. Je, ali kaj si hočemo, ako ima puno takvih, koji su s tem življenjem ne zadovolni, koje on penezni glad v tudju zemlu pela.

Teško si čovek premisli, kaj vleče nešteroga v Ameriku. Istina bilo je vreme, da se je moglu zaslužiti, ali kaj hasni, ako je človek svoj najvekši kinč ostavil tam, tojest: zdravje. Na tudjince strašen posel čeka v Ameriki. Zapreženju je v najstrašneši posel i ako hočeju da je odmah ne hitiju z fabrike, moreju delati, ako njim je i za umreti. Jeli je to našim ljudem potrebno, koji v tak ljepoj zadovolnosti živiju v svojoj Domovini.

Ali čujmo samo jedno stvar od nedavnašnjog vremena.

Poznato je da ljude v Ameriku agenti spravlaju. Poglednimo, kaj delaju ti agenti.

Nedavna je K. A. agent pogledal jedno madjarsku selo, da odonut ljude lifra u Ameriku.

Zabadav se plakalo celo selo, zabadav su žene i djeca grlila i prosila svojega otca nek ostane doma med svojom obiteljom, on se je zlehka predal agentu, koj mu je pol sveta obečuval Za kratko vreme bilo jih je iz toga sela jedno petnajst, koji su privolili ga ideju u tudji kraj sveta.

Na onaj den, da su se ljudi z doma spravlali, celo selo je zgledalo žalostno kak da bi mrtve zakapali.

Moži, — istina da su z veseljem ostavili svoj stan, ali zakaj? Agent je dobro znal kaj je potrebno ljudem, da budu veseli. Napajal je celi den, tak da su nazadnje napiti bez pameti ostavili selo i seli na cug.

Agent je od kraja sve včinil samo da mu ljudi nezgubiju volju od strašnoga puta.

Ali njegova dobrota i poniznost je ne dugo trajala, jer kak su na šif došli ljudi, več su videli da se nebriniju jako zanje.

A najvekša nevolja se je izkazala kad su na sedemnajsti den v Ameriki na suho stanuli.

Kiti spominati su se ne mogli jer su one jezike ne znali, zato je jeden bole kak drugi prosil agenta nek je pomore izte nevolje. Agent je ran na to čekal.

Da je več dosta sprestrašil, onda je rekel da njim pomore samo, nek mu saki da četerdeset forintov. Kaj su si mogli pomoči, — dali su mu i to. Zatem se on počme za delo pogajati. Zakratko vreme jim daje na glas da koj oče more dobiti posla. Med tem jim i to veli, da on koj oče ti posel prijeti i kontrahta podpiše, on napre dobi 300 korun. To je je išče bole rasveselilo i svi su podpisali.

Istina, da tu dobili peneze i skoro svaki je odmah poslal svojoj obitelji dimo. Nato se je žalost doma v seli na veselje obrnula, i drugi su taki dobili volju da ideju v Ameriku. Za kratko vreme opet dojde agent vu to selu. Vezda je več ne bilo treba ljudi jako nagovarjati, jer su sami z veseljem išli. Veselilo jih je to, da su njihovi drugi tak frisko poslali dimo zaslužene peneze. Opet njih je otišlo nekoliko.

Koji su doma ostali, želno su čekali, da dobiju iz Amerike čuda penez. Čekali su — ali zabadav Mine mesec i dva i leto ali z Amerike niti penez niti glasa. Jenput dobi jedna žena pismu od svojega moža. Z veseljem ga otpre ali goste suze su njoj obraz pobile, da je list prečitala, gde njoj z žalostjom pisal mož svoju nevolju. Piše njoj kak su je okanili, da su kontrahta podpisala onda su prodali svoju slobodu. Spravili su je v jedna laporsku rudi i ako su ne mogli delati da su je tukli i močili.

Jedenput su hteli skočiti ali su je vlovili, no vezda se je stopram počel njihov žalosten život.

Piše njoj dale, ako su si kakše peneze pribavili, to su v jeden bank spravili. Vezda su šteli dimo iti. Ali žali Bože ve su stopram vidli, gde su. Da su došli v bank da prekzemeju svoje peneze, onda su je stviali, rekně da je bank prepal. Tak ono malo kaj su si z strašnom nevolom zaslužili i zakaj su

Ustav naše domovine.

Spisal: **Rhosóczy Elek.**

Ova rěč »ustav« je pred nami još nepoznata. Medjimurec nju rědko da hasnuje, najdalje oni, koji horvatske novine čitaju, koji se više baviju s političkemi stvari, oni imaju priliku višeput čitati vu novinah od ove rěči. Da nju ja hasnujem, kak ti rodjen medjimurec, to mu je jedini zrok to, da v našim medjimurskim jeziku nenajdem spodobnu reč, s kojum bi mogel onu stvar, od štere očem pisati, rezložiti. Mi smo još ne tak bogati vu našem jeziku, da bi za svaku stvar mogli sposobnu rěč najti. Zato smo presiljeni višeput od drugih jezikov na posudu zeti jednu ili drugu rěč, da se razmimo, od česa je spomenek. — Samo zěmimo ove tri rěči: porcija, ekžekucija, licitacija, — sve tri su stranjske, pak itak dobro zna svaki medjimurec, kaj znamenuju. — De ovo troje dojde napre pri gospodaru, tam gori hiža prez ognja. — A zvun ovih kuliko rěči imamo još stranjskih, koje hudo zgovarjamo, pak itak svi znamo, od česa je rěč, kak na pr. tišlar, šnajdar, šteirund, furtov, hamrič, fěrunge, hoblič, cimerman, oringlini, cejtunge, gleiz, panhof, rajnglica, štil, esceig, špeiz, hernodlin, těglin, penecil, šreif, kufer, cigaršpic, vurmohar, trogar, trišlin, panasegar, štacijonšef, koršmit, rafangěrar, špajsno, itd.

Kaj znamenuje onda ova rěč »uztav«? Znamenuje on red, on zakon, poleg kojega se ima ravnati jedna familija (i to je nemška reč) jedna občina, družtvo, varmegjija, vera, orsag. Po magjarskim jeziku »alkotmány.« Prez toga nemre niti jeden narod obstati, makar nenajdemo pri svakim orsagu takov ustav, kak pri nas. — Jesu orsagi, de se još denes boriju ljudi da dojdu do takvoga ustava, do takove slobode, kak je prinas. Samo gledimo ruse, kuliko krvi se preleje tam radi toga, da nemoreju dojti do takvoga reda, do takovih juššov, kak je pri nas. — V Turskoj je ne zdavna strašna buna bila samo radi ustava; isto tak v Peržiji. V Turskoj su sultana, a v Peržiji pak šaha pretrali samo zbog toga, jer je ne štel narodu takše pravice dati, kak vidimo to pri civiliziranih, vučenih narodi. A kuliko se samo pri nas krvi prelěvalo 48-ga leta. dok smo došli do ovih juššov, koje se ve vživamo?!

Cil moj je spisati na kratkoma on red, koj veže vu našoj domovini svakoga človeka, od najvekšega siromaka, do světloga kralja. — Pred našim ustavom nema razlike med gosponom i mužom, med bogatašom i siromakom, svaki se mu je dužen pokoravati, i koj ga prekrši, zasluži si kaštige i sčim

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjegygyel van ellátva.

i svoje živlenje na pogibelj deli, — to njim je vezda vniščeno. Piše mnž, dabi z veseljem išli dimo, ali bez penez nebreju nikam. Zato prosi svoju ženu, nek rezglasi po celom seli i nej se smilujeju zanje, da barem moreju dimo. Z velikom nevolom je došlo toliko penez skupa da su njim poslali za put.

Na pedeseti den došli su siromaki dimo bez ničesa. Ljudi su se njih strašili jer su je niti rodbina ne poznala, tak su strašno izgledali, Vezda je stopram postal strašen plač po celom seli i ovi su rekli da su prav meli oni koj su rekli da:

» Proklet onaj, koj svoju Domovinu ostavi. samo da si svoj penezni glad otiši.

Naj ga kaštiguje gospodin Bog, tak kak je i nas!

Dabi se barem svi ljudi vučili na toj grazovitoj peldi.

KAJ JE NOVOGA?

Život i smrt.

Napisal: **Lalić Jožef.**

O životu Stvoritelja dělo,
Ti si moje najprvo odělo!
Svojim je sam od kad te obučem
Sebe čutim dogoder te svučem.

Ko vu stabla svakojake grane,
Vu svakom se kvrče kutu;
Je su tvoje zapodnosit rane
Vu životu prolazečem putu!

Samo reč'ti mogu zasad,
Da izgledaš ko istok i zapad;
Kako prelaz preko jednog mosta
Vidiš ti vu meni svoga stana gosta!

I kad svoje stobom sve protučem
To odělo skinem vu pupu se uvučem
Věruj meni onda noć i dan
Da život mi bil samo jedan san!

— *Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Kakva je bila bratva?** Bratva je minula. Vrěme je služilo i naši gorični gazdi su s najbolšim muštom napunili lagve. Kak se čuje, po drugi okolica je puno menje obradilo, kak lani, ktomu pak mušt niti ně tak dober, kak lani. Cěna mušta je dobra, pak još bolša bude, ar iz daleka trgovci budu po našem kraju mušta spokupuvati.

Ve samo na to opominamo naše gorične gazde, naj ne držiju, ili naj ne deneju mušta v kakvu god posudu, v takov lagev, šteri je skvarjeni. Makar je kak dober mušt v hudom lagvu se mora pokvariti. Niti za domači kraj je ně dobro kakvo god skvarjeno vino, stim menje je za trgovinu. Jako věliko, da bi šteri imel zdravo, tečno staro vino. To se po tom dojde, ar si posudu, lagve ne drži v redu, nezna, kak je treba pospraviti, da mu se ne splesniviju, ili da znutra ne spirnatiju. V takve lagve ni smeti mušta deti. Što oče čisto, zdravo staro vino imeti, nesme zamuditi vino odmah, kak mušt prestane vreti, pretočiti. Nešteri misliju, da ako vino duže stoji na droždju, da je onda bolše. Něje. Nego je hujše i nigdar se prav nemre s čistiti, nigdar něma lěpoga svetloga kipa. Glejte samo ove gospodare, ki ovak baračeju s vinom, kak dobro i tečno vino imaju. Pak uvěk draže prodaju svoje vino, kak takvi, ki neznaju, ili nečeju tak delati.

— **Mazilo za lagve**. Lagve, šteri su prazni, ni dobro držati v pevnici, prěm v takvoj pevnici štera je vlažna, mokra. V takvoj pevnici lagvi splesniviju i sve bolje prhniju. Proti ovomu je najbolša sledeča stvar: V liter vodi je treba 12 dekagram boraxa razlaliti. S takvim vručim mazilom se mora lagev namazati i nebude se več plesnivil. Ako je pevnica vlažena, dobro je, ako pevnicu s takvim mazilom poličimo. Onda je vu 100 litrov vode 12 kilogrammov boraxa treba deti.

— **Potres.** Ve štejemo, da potres, šteri je 8-ga ovoga meseca bil, v Horvatskoj vu više mesti velikoga kvara i čuda nesreče zrokuval. Vu Zagrebu su v jednoj kasarni soldati iz štoka doli poskakali i tak jih se više pobilo. Vu cirkvi ježovitov je jeden malar s lojtre dole opal pak se takaj jako pobil. Na okolici koli Zagreba je potres puno više kvara delal. Vu Jamnici se je cirkva zrušila. Najbolje je bil potres vu Pisarini. Tam su se sve hiže, sva stanja od potresa spokala, najviše tak jako, da ni moči vu nji stanuvati. Vu Topusko občini se je škola, vu Bovič občini pak občinska hiža se podrla. Vu Glini se škola podrla i zid je jednu puciku zatukel. Vu Lišincu se je cirkva zrušila i zid je jednoga človeka zametal. Vu kupališču Sutinsko su tri meštersk turna popravljali, od jakoga potresa su svi tri doli opali iz 12 metrov visine; odmah su vumrli.

— **Živana su strelili.** Projduči tjeden su vu Nemespatron občini žandari okradjene lagve iskali. Na Draksler Józefa su imeli sumlju, zato su najpredi pri njem počeli iskati. Poslali su maloga birova v parmi na sěno, naj pogledne ali su ně tam, nego na mesto lagvov je dva živane našel vu sěuo skrite. Mali birov na to fletno doli skoči i žandari su viknuli na živane, naj ideju odmah doli. Nego ovi su ně šteli podati, počeli su na žandare strělati. Žandari su takaj marljivo počeli pozdravljati živane i 27-put su strelili na nje. Ve je strašno počel javkati jeden živan i ves vu krvi se potegnul doli s parme. Odmah su ga na lanc deli. K njemu su deli na ketinu Draksler Józefa s njegovom ženom skupa. Drugi živan je pet kruglov dobil, njega su mrtvoga našli. Šteri je živ ostal živan je Kotnjek Jožef, pajdaš mu je bil Török Gyuri, najvekši živan vu Somogyu. Več od 16 lět svoje starosti je s toga živel.

— **Milijon kurun su posvojili vu Serbiji.** Lansko leto smo mogli šteti, kuliko peneze su posudili i kuliko svakojačkoga materijala su naručili za Serbiju, šteri materijal je niti ně bil dober, niti je ně bil za nucati, nego platiti ga budu itak morali. Ve se je opet zeznalo, da su i stare železničke mašine, lokomotive, i stare vagone zeli prěk vu ime novi, pak su ovak milijon kurun kvara zrokuvali orsagu, siromaškomu puku. Ovoga orsaga budu još voditelji uništili. Samo, da se oni zmažeju, samo da se njivi žepi puniju, kaj je njim za orsag, za siromaški puk! Takvi puntari bi se i drugdi zmogli, samo drugdi je več ljudstvo malo spametneše, očivesneše, kak v Serbiji.

— **Nesreča pri zidanju jedne hiže.** Vu Strassburgu se zidje jedna pet štokov visoka hiža. Več su zidari pri najvišešem štoku zidali, v tork, ovoga meseca se samo najedenput podere, poruši cělo stanje. Petdeset težakov je delalo i s okolice puno deca se je ravno tam igralo. Zidi su čuda težakov zatukle i čuda ljudi se je smrtno pobilo.

— **Živani na cugu**. Kak da bi se vu Ruskoj bilo pripetilo, tak glasi ovo pripečenje: Na Porta-Orientalis zvani štacijon je v nedelju noči ob pol tretjoj vuri nuter došel 826-ti cug. Komaj je postal, iz šume, štera je kraj štacijona su vun skočili rumanjski muži, pak su iz sekirami razbili vagone, i sve kaj je bilo moči su s kol fkrali, pak su v kmici dalje odišli. Službeniki su morali samo gledati, nikaj su si ně mogli pomoči proti tulikim živanom. Štacijonšef je odmah telegrafiral na susedstvo, ali dok je odonud pomoč došla, več su se živani razbežali. Žandari ve držiju kviziciju i iščeju tate.

— **Soldaćki cug je vun skočil**. Vu Bosni blizu Luplanica štacijona je jeden soldački cug vun skočil. Dvě kočije su se zdrobile. Jeden soldat je vumrl, četiri su se smrtno pobili.

— **Delano jajce.** Vu Ameriki več i jajce znaju napraviti. Veliku trgovinu imaju s takvimi jajci, i najviše vu Kinu je pošiljaju. Takvo delano jajce čisto spodobno k pravomu jajcu i žučanjka i belanjka ima Jako je tečno i za hranu jako zdravo. Ktomu je puno faleše od pravoga jajca, zato ne samo v Ameriki, nego i drugdě te takva jajca lehko tržiti.

---

je koj človek na vekšoj polici, stim je gorje za njega ako se suprotstavi zakonu. Vučenoga človeka oštreša kaštiga čaka, ako prekrši zakona, kak prostoga poljodeljavca, makar se niti jeden nesme zgovarjati s tim, da nezna, kaj prepišuje zakon, — kaj je smeti i kaj ne.

Svaki človek, koj pod kurunu sv. Štefana spada, ima svoje jušše, ali ima i svoje dužnosti. Nema človeka, koj bi samo jušše imel, a dužnosti ne. — Zemimo samo jednoga otca. Otec ima pravo pri svojoj obitelji reda delati, decu strahuvati, ravnati, zapovedati, ali dužnost mu je za decu se obskrbeti, nje vu poštenju nahraniti, oggojiti, da budu po vremenu pošteni i hasnoviti gradjani ž njih. — Děte ima pravo od svojih stareših potrěbovati sve ono, kaj mu je potrěbno za tělo i dušu, ali dužno je svojim roditeljem pokoravati se, nje poštuvati, ljubiti, njim na pomoč biti do skradnje vure. — Tak siui, kak kčere su do 24-ga leta malodobni. Do ovoga vremena nemaju pravo nikaj bez dozvolje svojih stareših včiniti. — Nego puca, ako predi ide zamuž, postane punodobna. Poleg civilskoga zakona po 16 letu ide slobodno zamuž (s dopuščenjem ministeriuma još i predi) a sin se slobodno ženi da 18 lět spuni, ali i tu je potrebna dopust ministeriuma, — radi soldačije — Kojemu detetu vumre roditelj, njega deneju pod popil, — tojest dobi tutora. Za tutora v prvim postaviju — ako mu otec vumre — mater, koja bez računa vodi detečji imetek, zvun ako bi hudo gospodarila, zapravjala imetek dečinji, — onda koga drugoga z med najbliže rodbine. — Nad tutorom stoji oberlutor (közgyám vu veliki občini, a v menjših občinah »körgyám«) a obedva kontrolira popil, tak zvani »árvaszék.« Svaka varmegjija ima svoj árvaszék. Kak spuni děte 24 let, več ima pravo svojim imetkom gospodariti, ali dužno je i onda svoje roditelje poštuvati, ljubiti, njim pomagati. — Koje děte svoje stareše nabuhavlja, tuče, bije preklinja ili je krivično potvarja s težkom pogreškom, njega stareši slobodno zatajiju, zbrišeju iz svega imetka, kajti takovo děte si samo od sebe zasluži, da ga stareši odvrgneju i pretiraju. — Tuliko od obitelji.

(Drugiput dalje.)

— **Kuliko je pregospodaril jeden milijoner?** Hariman milijoner vu Gornjoj Ameriki je ne zdavnja vumrl. 1500 milijon kurun vrědnosti je ostavil svojim.

— **Prestrašili su se od ničesa.** Vu Rimu vu srce Marijin zvani klošter japatice male pucike zemeju na navuk, da je tam naprvu sv. spovet i sv. pričest pri praviju. I ve je tam do 50 pucikov. Nešteri večer, posle večerje su se pucike na vrtu igrale. Na vrtu něma lampaša, zato je mračno. Samo mesec sveti med drěvjem doli, pak svakojačke tenje, špajsne figure meče na stěne i na zemlju. Puce su se veselo igrale, ali hitro postoji jedna, pak sva drhtajuča pokaže na jedno takvu tenju, šteru je ravno tak bilo videti, kak da bi se gibala.

— Človek! — vikne ze sve moči.

Njejna prijatelica se tam ogledne i vikne:

— Straha! Straha!

Strašan pobeg i veliki krič je postal na to med pucikami. Njivo vikanje su počuli ljudi vuni na vulici. Ljudi su postali, i poslušali su. Samo najenput vikne nešči:

— Ogenj! Klošter se gori! Ogenj!

Drugi su opet to svedočili, da japatice mučiju decu. Velika množina ljudstva se je zišla pred klošter i zlazili su gori na zid, pak su jaikajuču i sprestrašenu decu počeli črez graju, črez zid prěk potegnuti na vulicu, Više ljudi je s revolverom strelilo, da ovak redare tam dozoveju. Na jenput su samo došli tam ognjogasci i cěli švadron redarov. S težka su odprli vrata, nego ve se zeznalo, da niti ogenj je ne vu kloštru, pak niti pucikam nikaj nefali, nišče je nebantuje. Samo deca i japatice su sve tak jako sprestrašene, da od velikoga straha niti rěč nemreju reči. Zato itak dugo je trpelo, dog je ljudstvo štelo odnud oditi.

— **Viher.** Vu Gornjoj Ameriki na Florida zvanom pol otoku takaj i na Kuba otoku je strašni viher bil projduči tjeden, Jezero dvěsto ljudi je vumrlo. Kvar je vekši od 50 milijon kurun.

— **Živani vu Srbiji.** Zbog zločestoga ravnanja orsaga, se je tak pošemerilo živlenje vu Serbiji, da den na den samo od najkrvoločneši živanski činov moči čitati, Projduči mesec su sedemdesetšest takvi činov javili, ktomu su dvanajst vmojeni ljudi našli, za štere neznaju što su. Ljudstvo je tak nezadovoljno, da prosiju, da bi štatarijuma preglasili.

— **Na občinskoj sednici su to zrekli.** Ogenj je bil ove dneve vu jednoj maloj občini. Občina je mala, samo jedno špricalku ima. Špricalka tam stoji na birovom dvoru, němaju nikvu kapuru za to. Dorivali su ju k ognju, nalejeju vu nju vodu, ali něsu ju mogli nucati, ar kak se potlam zeznalo, puna je bila s kalampěrom. ogenj seje pomalem sam vgasli. Drugi den su se zišli poglavari i zbog ove stvari su oštro naprě zeli birova. Birov se brani. Pripozna, da je špricalka ně zato, da bi vu njoj kalampěra držali, nego ipak, ar je na njegovom dvoru. cělo leto, on joj nekvoga hasna štel zeti Poglavari su dugo bili skup, dok su od rěči do rěči ovo zrekli:» Tak dugo, dog se za špricalku vu selu drugo mesto ne najde, još duže bude vu birovom dvoru Birov slobodno i na dalje drži vu njoj kalampěra, nego tri dni pred ognjom mora kalampěra vun zeti i špricalku v red postaviti.«

— **Kak zahajaju vu Afriki s harapimi.** Komaj moči veruvati, da človek šteje, kak baračuju vučeni, civilizirani ljudi s siromaškimi afrikanci. Jeden englezki činovnik, šteri je to se videl v novina piše ovu strašnu muku, kaj ovi siromaki pretrpeti moraju. Niti kršćeneniki su ně tuliko progonstvo morali pretrpeti za vrěme najkrvoločneši rimljanski cesarov, kak vezda ovi siromaki vu belgijskoj provinciji Kongó. Belgijanci su na stotine zgoreli mužke, ženske i drobnu, nedužnu decu. Da su vu cilj strěljali, su mogli žene skupsvezati, i belgijanci su na nje s revolverov streljali. Zbog najmenjše falinge su na den po stotine afrikancov mogli s korbačom sbiti. Cěla sela su vužgali i zgoreti dali. stanovnike su pak s korbači vu štere su čavli zaplečeni vun stirali i bili. Jeden belgijanski činovnik je povedal, da s ljudstvom, štero je vmoril, je divje zvěri hranil. Ovo se jednoga civilizirano orsaga činivniki delaju!

— **Ogenj pod zemljom.** V Ameriki poleg Vancover zvanoga mesta je v rudi, gdě lapora kopaju explodiralo, od česa se je ruda vužgala. Šestdeset težakov je ravno vu njoj delalo, samo deset je moglo iz velike pogibelji vujti. I ovi su se svi zežgali.

Priča od běloga konja.

Jako-jako zdavnja, kad su naši predji dalko na iztoku v Ažii živeli, vu vezdašnjim magyarskim orsagu su svakojački ljudi živeli. Niti se ne zval ov orsag onda Magjarski orsag, kak, im su magjari još ne bili vu njěm. Zapadna stranka, med Duna i Drave rěke se zvala »Pannonia;« iztočna stranka, vezdašnji Erdély je »Dacia« ime nosila; a druge stranke orsaga su pak med više menjših-, vekših vladavci bile razdelje. Med ovimi vladavci je najjakšni bil Zalán bugarski vladavec. On je nadvladal med Duna i Tisza ležečoga dela. Na mesti denešnjěga Komarom grada, Győr varaša je Svatopluk knez bil; na drugoj stranki Dunave poleg Požonya: Arnaulf nemški car itd.

Naši predji su začuli glasa tomu orsagu. Čuli su, kak dobra je zemlja, kak sladka je voda, kuliko ribe je po vodah, zvir po šumah. Čuli su, da ovu zemlju su jenkrat hunci, ov rodbinski narodnadvladali to zemlju.

Poleg stare navade su se skup spravili dogovoriti. Napre su poslali Kucsid zvanoga vitéza, da on spregleda toga orsaga.

Kůcsid se na put spravil i srečno je i došel do rěke Duna. Spregledal je orsaga, i osvedočil se, da hrbija Atillova je jako prilična za stan; pil je vodo s Dunave, dopala se mu; videl je da su polja rodna, po senokošah takvá trava raste kojo njivi konji radi imaju: s jednom rečjum sve se mu dopalo, kaj je videl.

Zatim je pohodil kneza Zalana. Povedal mu je, da zakaj je došel; da se magjari voliju ovdi nastanuti. Zalán je s veseljem zel glasa, jer je mislil, da su magjari poljodelavci pak zato hočeju v orsag njegov dojti, da bi zemlju obdelavali. Kůcsida je sdari poslal nazaj k magjarom.

Magjari su vezda več v Etelközü bili, gde prvi vodja njihov Álmos se zahvalil i magjari su s jednim glasom njegvoga sina Árpáda si zebrali za kneza.

Kůcsid je dimo došel, pripovedal je, kaj je sve videl, i jako pohvalil toga orsaga. Vezéri su dakle odlučili, da budeju nadvladali toga orsaga.

Kůcsida su dakle poslali za poslanika k Zalánu, dali su jednoga lepoga běloga žrebca s zlatom sedlom, i s zlatom vuzdum. Zalán je mislil da to mu magjari kak želiri pošleju, pák se jako razveselil daru.

Kůcsid pak za dar prosil od kneza zemlju, vodu i travu. Zalán dopustil, da samo naj vesej kuliko oče. Poslanik pak zel vodu, travu i zemlju pak je odnesel svomu knezu Árpádu.

Vezda su magjari pod vodjom Árpádovum došli na magjarsko zemlju i Árpád je opet poslal poslanika Zalánu, da na oni zemlji kojo su odnjega kupili duže nikak naj ne ostane jer zemlja je za konja, trava za vuzda i voda za sedlo prodana.

Zalán se nato jako razsrdil i veli. Onoga konja s količum zatučem, vuzdo v senokošu skrijem, sedlo pak Dunavu dam hititi. — Kakvoga kvara bude imel zotim moj gospon? — veli poslanik. Ako konja zatučeš, njegvimi psi daš hranu; ako vuzda v travu skrješ njegvi kosci nje najdeju; ako sedlo v Dunavu daš hititi, njegovi ribari budeju njo s halasili. Čija je zemlja, trava, voda; njegovo je se.

To začuje, odmah je vojnike dal skupa žvati, jer se prebojal od magjarov.

Odišel pred nje. Dve vojske su se poleg Tisza reke zišli na jedni veliki ravnici koja se zove Alpár. Sreča je magjarom poslužila. Jer na kratkoma si bugari pobežali. Magjari pak za njimi i tirali su je tijam do Dunave. Preplašeni Zalán je ne zel vpamet vodu, pak zvan sebe je v Dunavu skočil, gde se i ftopil.

Tontalus.

Nekaj za kratek čas.

Proba.

Gost: Zakaj ste dali vun hititi ovoga človeka z krčme. Im je siromak čisto mirno sedel v kutu, — i nikoga je ne zbantuval.

Krčmar: Štel sam sprobati jakost novoga kelnara.

Lěpi odgovor.

Otec: No, su ti pogledali gospon navučitelj zadaču?

Sin: Je

Otec: Pak kaj su ne spazili, kaj sam ti ja pomagal.

Sin: Ne.

Otec: Pa kaj su ti rekli?

Sin: Da sam svaki den bedasteši.

Več mu je v krvi.

Poveč mi sinek — pita rabiner od maloga Filipa — jeli su vučem zagrešili Jakobova brača proti Jožefu?

Jesu — odgovori dečec — veliki grěh i zločestoču su napravili proti Jožefu, zakaj su ga tak fal prodali arabom.

Ventillacio

Pri vas bi drugač sve bilo dobro, Bonjkar bači — veli jeden gospon krčmaru — samo to je kvar, kaj nemate ventillacio.

Je, veraš, stim njim nemrem poslušiti — veli krčmar, nego či očeju paprikaš čirke, ili filano zelje, to jim donesem, kuliko očeju.

Fini pes.

Logar hvali svojega psa, Fillaksa.

Kak je to spametno živinče! Negda, negda se malo preveč napijem, onda napre, beži i tak dugo laja, dok žena nedojde vun. Onda ju na hamišni trag vodi i ja se tě čas lěpo potegnem v hižu. — Dok dojde žena nazaj, več sam ja v postelji i hrčem kak da je sve po redu.

Megjelent ! !

Fráter Lóránd

legujabb

nótás-könyve!

Ára 2 korona.

Kapható:

Strausz Sándor

könyv- és zeneműkereskedésében

Csáktornyán.

Kiváló gyógyhatásu

erős tápszerttartalmazó

tojás és csokoládé cognak.

Különösen lábbadozók, aggok, betegek és gyermekek erősitésére is, orvosok által nagyon ajánltatik.

Kizárólagos egyedüli elárusitási hely:

CSÁKTORNYÁN, **Fink Ferencz**

fűszer és csemege üzletében.

670 1—1

Aki butort

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a

„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET"

védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK és HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VIII., József-körut 28. sz. (Bérkocsis-utca sarkán).

IV., Ferencziek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában).

Ezen szövetkezet az »Országos Központi Hitelszövetkezet« tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. Stilszerű, modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság az áru minőségéért.

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangu budapesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.

668 1—16

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ
előfizetőink névjegyzéke.

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Bádogos:
Hübsch Manó, (faszénraktár) Csáktornya
Dorner Sándor „

Bőrkereskedő:
Máyer Testvérek, Csáktornya

Borbély és fodrász:
Nádasdi Nándor, Csáktornya
Mik Szilárd, „

Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő:
Tihanyi Mihály Domasinecz

Butorraktár:
Butor és koporsóraktár.
Horák Odön Csáktornya
Schwarz Lipót, Varaždin
Hirschler Ármin Varaždin

Cipész:
Maasznak József, Csáktornya
Meskó Bálint Csáktornya.

Divatáruház:
Liszt és Brodnyák, Stridó

Eredeti Singer varrógépek:
Singer Co., Árpád-utca Csáktornya

Épület és műlakatos:
Rosenberg Sándor Csáktornya

Férfi szabó:
Ivacsics Ignác, Csáktornya
Bedics Ferenc szabó „

Férfi és női divatárú:
Zrinyi Viktor, Csáktornya

Füszerkereskedés:
Mayercsák Béla Csáktornya
kőszén-, faszén-, magvak és a »Műtrágyát Értékesitő Szövetkezet« raktára.
Gráner Testvérek, Csáktornya
Mráz testvérek, „
Ifj. Premecz Miklós, „
Deutsch Salamon „
Hirsschohn Henrik „
Schwarz Mór kereskedő, Drávavásárhely
Leitmann György Nyirvölgy

Kávéház:
Hajas József, Csáktornya
Horváth Géza, „

Kékfestő:
Scheiber Mór, Csáktornya

Kőfaragó és sirkő készitő:
Tersztenyák Bódog, Csáktornya

Likörgyár:
Hochsinger M. és fiai Csáktornya
készíti a híres »Glória« sósborszeszt
12 üveg bérmentve 5 korona

Mészáros:
Nuzey Mátyás, Csáktornya

Órás és ékszerész:
Pollák Bernát, Varaždin

Pezsgőgyár:
Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya

Pék:
Stolczer József, Csáktornya

Szállitó és deszkakeresk.
Löbl Mór és fia, Csáktornya

Tejet és tejtermékeket
Csáktornyára házhoz szállit
Bányavári gazdaság.

Uri- és női divat, játék és diszmű áru:
Kelemen Béla, Csáktornya

Vaskereskedés:
Bernyák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly
Prostenik Gusztáv, Csáktornya

Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal, Csáktornya

Vendéglők:
Hajas József, Csáktornya
Pecsornik Ottó, „
Hencsey Gábor, „
Antonovics József, „
Becsey Albert, „
Horváth Mihály, (Fehér galamb) „
Horváth Géza, „
Kelemen Imre, „
Pruszátz Alajos, „
Deutsch Zsigmond, „
Schlesinger Mór „
Mihálics Ferenc „
vendéglő a vasuthoz
Singer Salamon, Szoboticza
Kalchbrenner Ferenc, Stridó
Sójtóry János Nagyfalu
Deutsch Ádolf, nagyvend. Drávavásárhely
Kovács Mihály korcsmáros Drávavásárhely
Leitmann Mihály Nyirvölgy
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Bpest, VII., Dohány-u. 81.

Szabadalmazott „Kristály" borszűrő gyár:
Herczog Sándor vasuti vendéglős Csáktornya

Könyv-papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. *Illusztrálta Neogrády Antal.*
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. *Illusztr. R. Hirsch Nelli.*
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. *Illusztr. Márk Lajos.*
Vadnai Károly: A kis tündér. *Illusztrálta Nagy Sándor.*

Magyar Regényirók

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megirja az irók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyüjtemény 34 iró 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA

Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignácz	Tolnai Lajos
Beniczkyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz
Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

AZ IRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható *betűk.* Finom, famentes *papiros.*

Diszkrét izlésű, díszes *bekötési tábla.*

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ egységi

ezennel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYIRÓK»

szinű gyüjteményes vállalat *hatvan* kötetét, vászonkötésben 300 koronáért:

a) *négy koronás havi részletfizetés mellett,*

b) *félévenként fizetendő 25 korona utánvét mellett.*

A nem kivánt módozat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállitástól kezdve minden hó 1-én a fenti czégnél _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánvendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: _____

Név és állás: _____

A „Magyar Regényirók"

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként *öt kötetes* sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés utján. – Részletes prospektust kivánatra **készséggel küld** a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a ***Magyar Királyi Pénzügyminisztérium*** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték ***(XXV. sorsjáték)*** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.

Az I osztály huzása ***1909. november hó 18. és 20-án*** tartatik meg. A huzások a ***Magyar királyi állami ellenőrző hatóság,*** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.

Budapest, 1909. évi október ho 24-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

667 1—1 ***Lukács.*** ***Hazay.***

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent.	kor. fill.
Buza elsőrendü	Pšenica	25.00—
Rozs	Hrž	16.40—
Árpa	Ječmen	14.00—
Zab	Zob	14.20—
Kukoricza	Kuruza nova	12.00—
Fehér bab uj	Grah beli	21.10—
Sárga bab	» žuti	17.00—
Vegyes bab	» změšan	16.00—
Kendermag	Konopljeno seme	16.00—
Lenmag	Len	22.00—
Tökmag	Koščice	22.00—
Bükköny	Grahorka	14.40—

Egy a magyar, német és horvát nyelvben jártas

fiatal segéd

november 1-én felvétetik

Leopold Fuchs & Co. röföskereskedésében

SLATINA (Slavonia).

STOCK-COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. 856 51-52

Kapható minden jobb üzletben.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlóka

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynél, osüznál és meghülésoknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a **„Horgony"** védjegygyel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobazba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", **Prágában,** Elisabethstrasse 5 neu.

Kedvező fizetési feltételek! Olcsó árak!

Figyelem! ***Mielőtt motort vesz, kérjen tőlünk ajánlatot, mert a világon a legjobb***

az eredeti Benz szivógázmotor.

Antrazit, faszén, brikett és hasonló tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.

Bármely nagyságban azonnal szállitható.

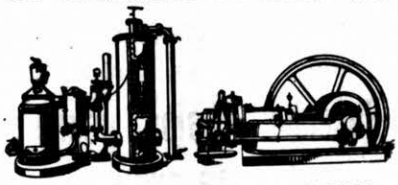

Benzin, gáz ésnyersolaj motorok a legegyszerübb kivitelben gazdasági és ipari czélra a legmesszebb :: menő szavatosság mellett kaphatók. ::

Kalmár és Engel motor és gépgyárában

Budapest V., Lipót-körut 22. sz.

Árjegyzék ingyen! 599 11-20 Szakember kiküldetése díjtalan

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tüzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási czikkeket árusitó üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

Rops Fémárú Részvény-Társaság

Budapest, V., Külső-Váczi-út 74/16

Helybeli elárusitók:

Rosenberg Rezső, Weisz Sándor, Mráz Testvérek, Bernyák Károly utóda.

601 11—50

599. sz. 1909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbiróság 1909. évi Sp. 299/3 sz. végzése következtében dr. Schwarz Lajos ügyvéd által képviselt Kraschovecz József trieszti lakós javára 522 kor. 17 fill. s jár. erejéig 1909. évi julius hó 18-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 kor. becsült 2 ló, 3 borju és 1 kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbiróság 1909. V. 379/3 számu végzése folytán 522 kor. 17 fill. tőkekövetelés, kamat és eddig összesen 84 kor. 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Beliczán a főtéren leendő eszközlésére

1909. évi okt. hó 29-én d. u. fél 3 órakor

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, becsáron alul is el fognak adatni. 669

Irógépszallagok,
Irógépszénpapir.
Irógépolaj,
Radir és
Irógéppapir,
Kitünő minőségben, nagy választékban kapható

Strausz Sándor

könyvkereskedésében, Csáktornyán.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen

nincs jobb a 658 2-10

RÉTHY-féle

pemetefű czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.**

1 doboz ára 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Egy darab

kétoldalú lemez

4 K.

Nagyobb kötésünk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a GRAMOFON LEMEZEK árát leszállithattuk és ezentúl 485 13—*

legujabb felvételü kétoldalú **lemezeket**

4 koronáért szállithatunk.

Kivánatra jegyzéket bérmentve küldünk:

Graner Testvérek, Csáktornya.

Törvényesen védve. **„Kangya-sósborszesz"** Törvényesen védve.

Legjobb fájdalomcsillapitó, kitünő, nélkülözhetetlen háziszer bedörzsölésre.

nagy üveg ára 1 K. 50 fill.

867 51-52 Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyán a gyógyszertárban

és az egyedüli készitőnél:

Szücs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom

Zalamegye. (Számos elismerő levél).

Boros hordók

használtak és ujak

3—40 hektóig

előnyös árban kaphatók

Rosenberg Lajos péknél,

Csáktornyán.

Prazni lagvi

nove i hasnuvane

od 3— do 40 hektolitra

su za dobiti u jeftinoj cjenu kod

Rosenberg Lajos pekar,

615 9—* Csáktornya.

Szőlő-oltvány

szőlővesszőről és borról NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉKEMET

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki cimét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepitést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlő oltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhirü Delaware-ből állandóan több millió készlet eladó. olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél' közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cim:

Szücs Sándor Fia, szőlőtelepe

BIHARDIÓSZEG. 652 3-24

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára.

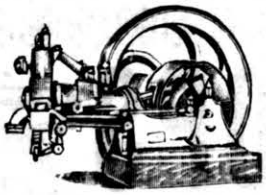

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányu **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat** és **lokomobilokat** valamint Szivógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!

Egyetemes Generatorunkkal a tényleges lóerő óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

647 3—20 Vezérképviselet:

Gellért Ignácz és Társa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Mérleghitelesittetés :: Mérlegjavítás :: Mérlegkészítés

A »Mértékhitelesitésről« szóló törvény életbelépése alkalmával van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy műhelyemben mindenféle

mérleget

u. m. karos (balance, egyensuly) tizedes, százados, tolós, sulyos (skála) marha- és hidmérleg, valamint waggon mérleg és sulyok javitását gyorsan és pontosan eszközlöm a legjutányosabb árak mellett. **Minden mérleget műhelyemből hitelesittetve szállitok el,** ugy a műhelyemben javitottakat is. — A javitás végett hozzám be nem szállitható mérlegek javitására vidékre is elsőrendü munkásaimat küldöm. — A mérleg pontosságáért kezességet vállalok. — Munkásaim az ország elsőrendü mérleggyárainak csoportvezetőiből vannak összeállitva.

A nagyérdemü közönség megbizásait kérem

Kohn Samu 568 19-24

épület-, műlakatos, drótfonógyáros és mérlegjavitó

Nagykanizsa, Magyar-utca 3 szám.

Steckenpferd-Liliomtejszappan

Legenyhébb szappan arcbőrre és szeplő ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

960 35—40

Jobban tisztit, mint más fémtisztitószer.

St. Louisi világkiállitás 1904. „Grand Prix"

Értesités. Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

férfi-, női- és gyermekcipő műhelyemet

a szűk-utcában levő KÜCSAN (volt Péterfy-féle) házba helyeztem át.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

B. pártfogásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel

665 2—5 **MESKO BÁLINT.**

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyán.